

KARTA OPISU MODUŁU KSZTAŁCENIA		
Nazwa modułu/przedmiotu Wody i ścieki przemysłowe		Kod 1010102221010131095
Kierunek studiów Inżynieria Środowiska II stopień	Profil kształcenia (ogólnoakademicki, praktyczny) ogólnoakademicki	Rok / Semestr 1 / 2
Ścieżka obieralności/specjalność Zaopatrzenie w wodę, ochrona wód i gleby	Przedmiot oferowany w języku: polski	Kurs (obligatoryjny/obieralny) obligatoryjny
Stopień studiów: II stopień	Forma studiów (stacjonarna/niestacjonarna) stacjonarna	
Godziny Wykłady: 30 Ćwiczenia: 15 Laboratoria: 15 Projekty/seminaria: 30		Liczba punktów 6
Status przedmiotu w programie studiów (podstawowy, kierunkowy, inny) kierunkowy		(ogólnouczelniany, z innego kierunku) z danego kierunku
Obszar(y) kształcenia i dziedzina(y) nauki i sztuki nauki techniczne		Podział ECTS (liczba i %) 6 100%
Odpowiedzialny za przedmiot / wykładowca:		
dr hab. inż. Alina Pruss email: alina.pruss@put.poznan.pl tel. 61 665 34 97 Budownictwa i Inżynierii Środowiska ul. Berdychowo 4, 60-965 Poznań		dr inż. Małgorzata Komorowska-Kaufman email: malgorzata.komorowska@put.poznan.pl tel. 61 665 34 97 Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska ul. Berdychowo 4, 60-965 Poznań
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych:		
1	Wiedza:	Student powinien mieć podstawową wiedzę z Technologii Wody i Technologii Ścieków w zakresie omawianym w ramach studiów I stopnia oraz powinien mieć podstawową wiedzę z matematyki, chemii, mechaniki płynu w zakresie omawianym w ramach studiów I stopnia.
2	Umiejętności:	Student powinien potrafić samodzielnie wykonywać obliczenia matematyczne, fizyczne, chemiczne z mechaniki płynów w zakresie omawianym w ramach studiów I stopnia oraz wykonać obliczenia urządzeń i obiektów zakładów uzdatniania wody i oczyszczania ścieków w zakresie omawianym w ramach studiów I stopnia.
3	Kompetencje społeczne	Świadomość konieczności ciągłego aktualizowania i uzupełniania wiedzy i umiejętności.
Cel przedmiotu:		
Poszerzenie wiedzy i umiejętności z zakresu technologii niezbędnej dla doboru metod usuwania z wody i ścieków przemysłowych podstawowych rodzajów zanieczyszczeń.		
Efekty kształcenia i odniesienie do kierunkowych efektów kształcenia		
Wiedza:		
1. Student ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie metod uzdatniania wody oraz oczyszczania ścieków przemysłowych (uzyskiwane na wykładzie). - [K2_W03, K2_W04, K2_W07] 2. Student ma uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę w zakresie metod projektowania podstawowych procesów technologicznych stosowanych w technologii uzdatniania wód przemysłowych (uzyskiwane na wykładzie oraz projekcie). - [K2_W03, K2_W04, K2_W07] 3. Student zna i rozumie modele gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach miejsko-przemysłowych i zakładach przemysłowych (uzyskiwane na wykładzie). - [K2_W03, K2_W04, K2_W07] 4. Student zna zasady tworzenia układów technologicznych oczyszczania ścieków przemysłowych w zależności od składu ścieków (uzyskiwane na wykładzie). - [K2_W03, K2_W04, K2_W07]		
Umiejętności:		
1. Student potrafi zaplanować i wykonać badania efektów uzdatniania wody dla podstawowych procesów i technologii wód przemysłowych (uzyskiwane na laboratoriach) - [K2_U09, K2_U10] 2. Student umie wykonać projekt technologiczny stacji zmiękczenia wody przeznaczonej do celów kotłowych (uzyskiwane na projekcie) - [K2_U01, K2_U12, K2_U19] 3. Student potrafi rozpoznać procesy i urządzenia dla uzdatniania wód przemysłowych i oczyszczalnia ścieków przemysłowych (uzyskiwane na ćwiczeniach) - [K2_U01, K2_U12,]		
Kompetencje społeczne:		

1. Student rozumie potrzebę pracy zespołowej w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych (uzyskiwane na laboratoriach, ćwiczeniach) - [K2_K03]   2. Student widzi konieczność systematycznego pogłębiania i rozszerzania swoich kompetencji (uzyskiwane na laboratoriach, ćwiczeniach i projektach) - [K2_K01]

Sposoby sprawdzenia efektów kształcenia

Wykład (efekt W1,W2,W3,W4)

- dwuczęściowy pisemny egzamin końcowy, warunkiem zdania egzaminu jest otrzymanie ocen pozytywnych z obu części (wody i ścieki przemysłowe). Ocena końcowa stanowi średnią arytmetyczną z ocen cząstkowych.

Laboratoria (efekt U1, K1, K2)

- weryfikacja wiedzy oraz umiejętności niezbędnych do realizacji ćwiczenia,
- oddanie sprawozdań,
- aktywność przy wykonywaniu ćwiczeń.

Projekt (efekt W2, U2, K2)

- sprawdzanie postępu w realizacji projektu na każdym zajęciach,
- oddanie projektu (termin oddania podany na karcie tematycznej,
- ustna obrona projektu (weryfikacja samodzielnej pracy projektowej oraz uzyskanych umiejętności). Ocena z projektu (70 % ocena z obrony + 30% ocena z projektu)

Ćwiczenia (efekt U3, K1, K2)

- oddanie sprawozdań,
- test zaliczeniowy (na końcu semestru) dotyczący technologii uzdatniania wody i oczyszczania ścieków w zwiedzanych zakładach przemysłowych

Ocena końcowa (test 70 %, sprawozdania 30%)

Treści programowe

Wody przemysłowe

Ocena jakości wody wykorzystywanej w przemyśle. Podstawowe wskaźniki określające jakość wody w ciepłownictwie i ogrzewnictwie (stabilność wody, wskaźniki stabilności, korozyjność wody).

Procesy i urządzenia stosowane w oczyszczaniu wód przemysłowych. Zmiękczenie wody metodami strąceniowymi (metody termiczne i chemiczne), wymiana jonowa (zakres zastosowań, zasady eksploatacji urządzeń do uzdatniania wody metodami jonitowymi), techniki membranowe (mikrofiltracja, ultrafiltracja, odwrócona osmoza, nanofiltracja, elektrodializa), odgazowanie wody (metody mechaniczne, termiczne i chemiczne).

Technologia uzdatniania wody dla celów energetycznych. Wymagania jakości wody do celów energetycznych. Przykłady instalacji przemysłowych: oczyszczanie wody dla celów kotłowych, ciepłowniczych i chłodniczych. Technologia uzdatniania wody dla celów medycznych na przykładzie stacji dializ.

Ścieki przemysłowe

Modele gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracjach miejsko-przemysłowych (przeptywowy, kombinowany, hermetyczny) i zakładach przemysłowych (przeptywowy, szeregowy, obiegowy, kombinowany). Wymagania i standardy dotyczące oczyszczania ścieków przemysłowych. Zasady tworzenia układów technologicznych oczyszczania ścieków przemysłowych w zależności od składu ścieków (czynniki wpływające na wybór sposobu oczyszczania ścieków, zasada tworzenia kaskady). Procesy wykorzystywane w oczyszczaniu ścieków przemysłowych (procesy fizyko-chemiczne: neutralizacja, utlenianie, redukcja, chemiczne strącanie i koagulacja, flotacja; procesy biologiczne - beztlenowe, tlenowe). Charakterystyka ilości ścieków powstających w różnych gałęziach przemysłu i ich jakości oraz metody oczyszczania (rzeźnie i zakłady przemysłu mięsnego, mleczarnie, zakłady powierzchniowej obróbki metali).

Projekt

Projekt technologiczny stacji zmiękczenia wody do zasilania kotłów.

Laboratoria

1. Zmiękczenie wody metodami strąceniowymi.
2. Neutralizacja ścieków.
3. Procesy wymiany jonowej w przemyśle elektrochemicznym i energetycznym

Ćwiczenia

1. Wycieczki techniczne - zwiedzanie stacji przygotowania wody i oczyszczalni ścieków w zakładach przemysłowych.

Metody kształcenia:

wykład - wykład z prezentacją multimedialną

projekt - projekt praktyczny, praca indywidualna, wykorzystanie różnych źródeł wiedzy (fotografie, karty katalogowe, Internet)

laboratoria- praca w grupach, wykonywanie doświadczeń, obserwacja, pomiar, rozwiązywanie zadań

ćwiczenia - studium przypadku, pokaz obiektów technicznych.

Literatura podstawowa:

1. Hanna Majcherek: Zmiękczenie i demineralizacja wód przemysłowych. Wydawnictwo Politechniki Poznańskiej, Poznań 2005
2. Apolinary L. Kowal, Maria Świdorska - Bróż, Oczyszczanie wody, PWN, Warszawa 2009
3. Zbigniew Heidich i inni, Urządzenia do uzdatniania wody, zasady projektowania i przykłady obliczeń, Arkady, Warszawa 1987
4. Stańda J., Woda do kotłów parowych i obiegów chłodzących siłowni ciepłych, WNT, Warszawa 1999
5. Danuta Chomicz: Uzdatnianie wody w kotłowniach i ciepłowniach, Arkady 1989
6. Danuta Chomicz. Poradnik. Woda w ciepłownictwie i ogrzewnictwie. Fundacja Rozwoju Ciepłownictwa Unia Ciepłownictwa, Warszawa 1994.
7. Bogusława i Edward Gomółkowie: Technologia wód przemysłowych z ćwiczeniami, Wydawnictwo Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 1994
8. Mielcarzewicz E., Gospodarka wodno - ściekowa w zakładach przemysłowych, PWN, Warszawa 1986
9. Bartkowska J., Królikowski A.J., Orzechowska M., Gospodarka wodno - ściekowa w zakładach przemysłowych, Wydawnictwo Politechniki Białostockiej, Białystok 1991
10. Gospodarka wodno-ściekowa. Przepisy. Normy. Technologie. Metody postępowania; Poradnik; Wydawnictwo Verlag Dashofer 2007
11. Bartkiewicz B. Oczyszczanie ścieków przemysłowych PWN Warszawa 2002
12. Koziorowski B. Oczyszczanie ścieków przemysłowych Wydawnictwa Naukowo-Techniczne Warszawa 1975.
13. Ruffer H., Rosenwinkel K-H.: Oczyszczanie ścieków przemysłowych. Poradnik. Projprzem-EKO. Bydgoszcz 1998

Literatura uzupełniająca:		
1. AWWA, Technical Editor F. W. Pontius, Water Quality and Treatment, McGraw ? Hill, Inc, New York. 1990		
2. MWH, Water Treatment Principles and Design (Secondo Editio, Revised by J. C. Crittenden, R. R. Trussell, D. W. Hanol, K. J. Howe and G. Tchobanoglous), John Wiley & Sons, Inc., Hoboken, NY, 2005.		
3. Meinck F., Stooff H., Kohlschütter H. Ścieki przemysłowe Arkady, Warszawa 1975		
4. Industrial Wastewater Management, Treatment, and Disposal. Water Environment Federation (WEF). Manual of Practice No.FD-3. Third Edition, 2008		
Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta		
Czynność	Czas (godz.)	
1. Udział w wykładach (godziny kontaktowe)	30	
2. Udział w laboratoriach(godziny kontaktowe, praktyczne)	15	
3. Udział w ćwiczeniach (godziny kontaktowe, praktyczne)	15	
4. Udział w projektach (godziny kontaktowe, praktyczne)	30	
5. Realizacja zajęć projektowych (praca samodzielna)	20	
6. Udział w konsultacjach związanych z realizacją ćwiczeń, laboratoriów i projektów (godziny kontaktowe)	7	
7. Przygotowanie się do obrony projektu i egzaminu (praca samodzielna)	30	
8. Obecność na egzaminie (godziny kontaktowe)	3	
Obciążenie pracą studenta		
forma aktywności	godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	150	6
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	100	4
Zajęcia o charakterze praktycznym	60	2